

Kosztolányi novellái – Esti Kornél

„AZ ÉN NEVEM LEGYEN A CÍME”

Alább Kosztolányi Dezső Esti Kornél című kötetének utolsó fejezetével kapcsolatos kérdésekre adandó válaszokat találod.

1. Két elbeszélő különíthető el. Az elsődleges elbeszélőnek csak egy rövid megnyilatkozása van a novella első mondatában, melyben egyes szám harmadik személyben említi meg hősét: „– szólt Esti Kornél”. Ezután a narráció végig egyes szám első személyű: a másodlagos elbeszélő, Esti Kornél maga meséli a történetét az elsődleges elbeszélőnek.
2. A történet télen játszódik. A tél az elmúlás, a halál toposza.
3. A műből Esti Kornél konkrét úti célja nem derül ki. A végállomáson száll le.
4. Az élet végének.
5. A villamosút az életutat jelképezi. A novella az életről szóló, erkölcsi célzatú történet: a tülekedésben megszerzett hely azonnal elveszíti értékét, mihelyt megszerezzük, s közben a valódi boldogság elillan előlünk.
6. Az életben elfoglalt társadalmi pozíciót.
7. Gyűlölik egymást.
8. Esti Kornél viselkedése az egyén társadalmi beilleszkedését szimbolizálja. Ez a beilleszkedés az elbeszélés üzenete szerint folytonos és kíméletlen harc. Esti ebbe a harcba először csak beszáll és keményen megkapaszkodik:
„Belecsimpszkodtam az emberfürtbe, s magam is egy láthatatlan bogója lettem.” Előbbre jutásában kezdetben a szándékos helyezkedés játszik szerepet: *„Elkaparintottam egy kapaszkodószíjat, s azon csüngtem.”* Ez után a véletlen szerencsének köszönheti, hogy előbbre (beljebb) jut: *„Nemsokára meglökött valaki. Oly szerencsésen buktam előre, hogy beljebb vágódtam.”* Esti később taktikázik a siker érdekében: *„Úgy viselkedtem, mint egy zsák. Tudtam, hogy az emberek ösztönösen gyűlölik az embereket, és sokkal hamarabb megbocsátanak egy zsáknak, mint egy embernek.”*
9. Esti Kornél már abba akarja hagyni a küzdelmet, amikor megpillantja a nőt. A nő nem tülekedik: *„egy homályos sarokban álldogált, kopott ruhában, nyúlászor nyakbavetővel, a falnak támaszkodva.”* Egyszerű arca, *„szelíd, tiszta homloka, kék szeme”* másfajta boldogságot ígér Estinek, mint a kényelmes ülőhely megszerzése. Bár egymásba kapcsolódott tekintetük, Esti megfeledkezik róla, amíg meg nem szerzi ülőhelyét az ablaknál. Addigra azonban a nő már nem volt sehol, Esti

Kornél elveszítette őt mindörökre. Az Esti által megpillantott nő az elszalasztott, valódi boldogságot jelképezheti.

10. Egyéni válasz.

11. Ironikus.

12. Az alcím maga is ironizáló. A „megrázó leírás” és a „közönséges villamosút” egymással ellentétes jelentésű jelzős szerkezet. Az ellentét sejteti, hogy a szövegben az utazás motívuma metaforikus-allegorikus értelmet nyer. Az „elbúcsúzik” az eltávozás, elhallgatás, végső búcsú (halál) képzetét idézi fel.